

Gross, Lidia (Kolozsvár, a Román Akadémia „George Barițiu” Történelmi Intézete):
Ütköztetett életrajzok: Ambrosius Litteratus és Ambrosius Sartor/Zabo. Két patrícius polgár a 15. századi Kolozsvárról

Értekezésemben cáfolni szeretném azt a korábban általam is osztott vélekedést, mely szerint Ambrosius Litteratus és Ambrosius Sartor (Sabo, Zabo), „auch Litteratus gennant” (ahogyan Konrad Guendisch megjegyzi *Das Patriziat* című munkájában) egy és ugyanaz a személy lenne. Ezt a vélekedést akkor vettem át, amikor Ambrosius Sartor házának az ügyét vizsgáltam, aki a város volt bírójaként perbe keveredett a városi hatóságokkal. A házat a szabócéh Mindszentekről nevezett testvérülete vásárolta meg. A Mindszentek Testvérületre figyelve, mely a legjelentősebb kézművesekhez köthető testvérület volt a középkori Kolozsváron, nem fordítottam kellő figyelmet az életrajzi adatokra. A pert és magát az esetet érdekesnek gondolván, ismét elővettem. Újraolvasva a dokumentumokat (egy új nézőpontból való olvasás sokszor meglepő eredményre vezethet, attól függően, mit keresünk az iratban) meglepett néhány dolog: az illető hosszúéletűsége (1451-től kezdődően 1510-ig fordul elő az iratokban), valamint az, hogy sehol sincs egyszerre mindkét néven nevezve, ahogyan az más esetben előfordult. A forrásokat újraolvasva találtam két iratot, amelyben a két név, két külön személyt takarva, egyszerre szerepel: a város konfliktusát a szamosfalvi Mikola családdal és Ambrosius Sartor ügyét. A városi autonómia megerősítéséért és kiszélesítéséért folytatott helyi akciók tükrében megpróbálom összeállítani az életrajzukat.